

EVROPSKÝ
ÚČETNÍ DVŮR

Zpráva o ověření roční účetní závěrky společného evropského podniku pro ITER
a rozvoj energie z jaderné syntézy za rozpočtový rok 2017

spolu s odpovědí společného podniku

OBSAH

	Bod
Úvod	1–6
Zřízení společného podniku F4E	1–2
Správa	3–4
Cíle	5
Zdroje	6
Výrok auditora	7–29
Výrok o spolehlivosti účetní závěrky	8
Výrok o legalitě a správnosti příjmů, na nichž se zakládá účetní závěrka	9
Výrok o legalitě a správnosti plateb, na nichž se zakládá účetní závěrka	10
Zdůraznění skutečnosti	11–20
Odpovědnost vedení a osob pověřených správou	21–23
Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky a uskutečněných operací	24–29
Rozpočtové a finanční řízení	30–31
Plnění rozpočtu na rok 2017	30–31
Vnitřní kontrolní systém	32–35
Příloha – Kontrola opatření přijatých v návaznosti na připomínky z předcházejících let	
Odpověď společného podniku	

ÚVOD

Zřízení společného podniku F4E

1. Společný evropský podnik pro ITER¹ a rozvoj energie z jaderné syntézy („F4E“) byl založen v březnu 2007² na období 35 let. Hlavní zařízení pro jadernou syntézu mají být umístěna v Cadarache ve Francii, sídlo společného podniku se nachází v Barceloně.
2. K zakládajícím členům společného podniku patří Euratom, zastoupený Komisí, členské státy Euratomu a Švýcarsko (které s Euratomem uzavřelo dohodu o spolupráci).

Správa

3. Správní struktura společného podniku F4E zahrnuje správní radu, ředitele a další orgány. Správní rada odpovídá za dohled nad tím, jak společný podnik usiluje o splnění svých cílů. Ředitel odpovídá za každodenní řízení společného podniku.
4. K dalším správním orgánům společného podniku patří předsednictvo, technický poradní panel, výbor pro nákupy a veřejné zakázky, výbor pro správu a řízení, auditní výbor a interní přezkumný panel.

¹ Mezinárodní termonukleární experimentální reaktor (*International Thermonuclear Experimental Reactor*).

² Rozhodnutí Rady 2007/198/Euratom ze dne 27. března 2007 o založení společného evropského podniku pro ITER a rozvoj energie z jaderné syntézy a o poskytnutí výhod tomuto podniku (Úř. věst. L 90, 30.3.2007, s. 58), ve znění rozhodnutí Rady 2013/791/Euratom ze dne 13. prosince 2013 (Úř. věst. L 349, 21.12.2013, s. 100) a rozhodnutí Rady 2015/224 ze dne 10. února 2015 (Úř. věst. L 37, 13.2.2015, s. 8).

Cíle

5. Cílem společného podniku F4F je³:
- a) poskytovat Mezinárodní organizaci energie z jaderné syntézy ITER (ITER IO) příspěvek Evropského společenství pro atomovou energii (Euratomu),
 - b) poskytovat příspěvek Euratomu na činnosti v rámci širšího přístupu prováděné s Japonskem pro rychlou realizaci využití energie z jaderné syntézy,
 - c) připravovat a koordinovat program činností v souvislosti s přípravou výstavby demonstračního reaktoru pro jadernou syntézu a souvisejících zařízení, včetně mezinárodního zařízení na ozařování materiálů pro jadernou syntézu.

Zdroje

6. V roce 2017 činil konečný rozpočet společného podniku F4E 865 milionů EUR na prostředky na závazky (2016: 720 milionů EUR) a 589 milionů EUR na prostředky na platby (2016: 459 milionů EUR)⁴. K 31. prosinci 2017 zaměstnával společný podnik 447 osob (2016: 415).

VÝROK AUDITORA

7. Provedli jsme audit:
- a) účetní závěrky společného podniku, jež obsahuje finanční výkazy⁵ a zprávy o plnění rozpočtu⁶ za rozpočtový rok 2017;

³ Více informací o pravomocích a činnostech společného podniku je k dispozici na jeho internetových stránkách: <http://www.fusionforenergy.europa.eu>.

⁴ Třetí dodatek k rozpočtu schválený správní radou v prosinci 2017.

⁵ Finanční výkazy obsahují rozvahu, výkaz o finanční výkonnosti, výkaz peněžních toků, výkaz změn v čistých aktivech a shrnutí hlavních účetních zásad a další přílohy.

⁶ Zprávy o plnění rozpočtu obsahují zprávy shrnující všechny rozpočtové operace a přílohy.

- b) legality a správnosti operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá, jak to vyžaduje článek 287 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

Výrok o spolehlivosti účetní závěrky

8. Podle našeho názoru účetní závěrka společného podniku za rok 2017 zobrazuje věrně ve všech významných (materiálních) ohledech finanční situaci společného podniku k 31. prosinci 2017, výsledky jeho činností, jeho peněžní toky a změny čistých aktiv za daný rok v souladu s jeho finančním nařízením a s účetními pravidly, která přijal účetní Komise. Tato pravidla vycházejí z mezinárodně uznávaných účetních standardů pro veřejný sektor.

Výrok o legalitě a správnosti příjmů, na nichž se zakládá účetní závěrka

9. Podle našeho názoru jsou příjmy, na nichž se zakládá účetní závěrka za rozpočtový rok 2017, ve všech významných (materiálních) ohledech legální a správné.

Výrok o legalitě a správnosti plateb, na nichž se zakládá účetní závěrka

10. Podle našeho názoru jsou platby, na nichž se zakládá účetní závěrka za rozpočtový rok 2017, ve všech významných (materiálních) ohledech legální a správné.

Zdůraznění skutečností

11. Aniž by Účetní dvůr zpochybňoval výše uvedené výroky, upozorňuje na níže uvedené skutečnosti. V závěrech Rady EU přijatých 7. července 2010⁷ bylo schváleno 6,6 miliardy EUR (v hodnotách roku 2008) jako příspěvek společného podniku na fázi výstavby projektu ITER, jejíž dokončení se původně plánovalo na rok 2020. V této částce nebylo zahrnuto 663 milionů EUR, které navrhla Evropská komise v roce 2010 na pokrytí možných nepředvídaných událostí⁸.

⁷ Závěry Rady ke stavu projektu ITER ze dne 7. července 2010 (11902/10).

⁸ Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 4. května 2010 o stavu projektu ITER a dalším možném postupu (KOM(2010) 226 v konečném znění).

12. V listopadu 2016 schválila rada ITER⁹ novou základní linii projektu ITER (rozsah, harmonogram a náklady). Celkový harmonogram projektu¹⁰ byl schválen všemi členy ITER¹¹ a celkové projektové náklady byly odsouhlaseny ad referendum, což znamená, že každý členský stát si musel nechat projektové náklady schválit v rámci vlastního vládního rozpočtového procesu.

13. Nový harmonogram schválený radou ITER stanovil čtyřfázový přístup s tím, že jako lhůtu pro dosažení prvního strategického milníku konstrukční fáze projektu („první plazma“) stanovil prosinec 2025 a jako odhadované datum dokončení celé konstrukční fáze prosinec 2035; oproti původní základní linii jde o patnáctileté zpoždění. Cílem nového fázového přístupu je lépe sladit realizaci projektu s prioritami a omezeními všech členů ITER IO.

14. Po schválení nové základní linie projektu ITER stanovil společný podnik F4E nový časový plán a přepočítal související náklady na dokončení (odhad nákladů při dokončení: EAC – Estimate At Completion) příspěvku společného podniku do konstrukční fáze projektu.

15. Z výsledků, jež byly předloženy správní radě společného podniku v prosinci 2016, vyplývá, že konstrukční fázi projektu po roce 2020 bude podle očekávání nutno financovat částkou 5,4 miliardy EUR, což představuje 82% nárůst schváleného rozpočtu ve výši 6,6 miliardy EUR (v hodnotách roku 2008). Částka 6,6 miliardy EUR (v hodnotách roku 2008) schválená Radou EU v roce 2010 nyní slouží jako strop pro výdaje společného podniku do roku 2020.

16. Je nutno podotknout, že kromě konstrukční fáze bude muset společný podnik po roce 2035 přispívat i na operační fázi ITER¹² a na jeho následnou deaktivační fázi a fázi vyřazování z provozu. Odhad příspěvku na operační fázi po roce 2035 zatím nebyl stanoven. ITER IO odhadla výši příspěvků

⁹ 19. zasedání rady ITER ve dnech 16. – 17. listopadu 2016. Rada ITER je správním orgánem organizace ITER (ITER IO).

¹⁰ Rada ITER provedla přezkum úplného aktualizovaného harmonogramu konstrukční fáze projektu přes první plazmu (2025) až do fáze provozu deuterium-tritium (2035), jak navrhovala IO ITER.

¹¹ Čínská lidová republika, Indická republika, Japonsko, Korejská republika, Ruská federace, Spojené státy americké a Evropská unie.

¹² Předpokládá se, že operační fáze projektu ITER potrvá do roku 2037.

společného podniku F4E na 95,54 milionu EUR u deaktivační fáze (v hodnotách roku 2001) a 180,2 milionu EUR u fáze vyřazování z provozu (v hodnotách roku 2001)¹³.

17. I když jsou prognózy společného podniku F4E ohledně první plazmy kompatibilní s časovým plánem projektu ITER IO, považuje se tento harmonogram za technicky nejdřívější možný realizovatelný termín¹⁴.

18. V červnu 2017 vydala Komise sdělení o příspěvku EU k reformovanému projektu ITER¹⁵ s žádostí o podporu Evropského parlamentu a o udělení mandátu Komisi Radou EU, aby Komise mohla jménem Euratomu schválit novou základní linii¹⁶.

19. I když nová základní linie nezahrnuje rezervu na nepředvídané události, Komise ve svém sdělení naznačila, že rezerva pro nepředvídané události v rozsahu až 24 měsíců u harmonogramu a v řádu 10–20 % u rozpočtu by byla přiměřená¹⁷. Opatření přijatá s ohledem na dodržení zastropovaného rozpočtu ve výši 6,6 miliardy EUR dále zahrnovala odložení zadávacího řízení a instalace všech komponentů, které nejsou pro fázi „první plazmy“ zásadní. I když byly přijaty určité pozitivní kroky ke zlepšení řízení a kontroly konstrukční fáze projektu ITER, riziko dalšího zvyšování nákladů a zpoždění realizace projektu oproti nově navrhované základní linii trvá.

20. Dne 29. března 2017 Spojené království oznámilo Evropské radě své rozhodnutí vystoupit z Evropské unie a Euratomu. Dohoda o podmínkách vystoupení bude předmětem jednání. To může mít významný dopad na budoucí činnosti společného podniku F4E a projektu ITER.

¹³ IC-19/07.2.1 Návrh aktualizovaných celkových projektových nákladů (OPC) předložený generálním ředitelem ITER IO na 19. zasedání Rady pro ITER ve dnech 16.–17. listopadu 2016.

¹⁴ Jak se uvádí v pátém výročním posouzení provedeném nezávislou skupinou pro přezkum (31. října 2016) a ve zprávě vedoucího projektového manažera společného podniku F4E z prosince 2016 určené správní radě.

¹⁵ COM(2017) 319 final ze dne 14. června 2017 (doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise SWD(2017) 232 final ze dne 14. června 2017).

¹⁶ Finančním příspěvkem Euratomu nejsou dotčeny návrhy Komise, výsledek jednání o vystoupení Spojeného království z Euratomu ani víceletý finanční rámec na období po roce 2020.

¹⁷ COM(2017) 319 final ze dne 14. června 2017 (doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise SWD(2017) 232 final ze dne 14. června 2017), kapitola V „ITER: cesta vpřed“.

Odpovědnost vedení a osob pověřených správou

21. Podle článků 310 až 325 SFEU a podle finančního nařízení společného podniku je vedení odpovědné za vypracování a prezentaci účetní závěrky na základě mezinárodně uznávaných účetních standardů pro veřejný sektor a za legalitu a správnost operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá. Součástí této odpovědnosti vedení je navrhnout, zavést a udržovat vnitřní kontrolní systém relevantní pro sestavení a prezentaci účetní závěrky, jež neobsahuje významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou. Vedení je rovněž odpovědné za zajištění toho, aby činnosti, finanční operace a informace zobrazené v účetní závěrce byly v souladu s příslušnými předpisy. Konečnou odpovědnost za legalitu a správnost operací, na nichž se zakládá účetní závěrka, nese vedení společného podniku.

22. Při přípravě účetní závěrky je vedení povinné posoudit schopnost společného podniku pokračovat ve své činnosti a v příslušných případech zveřejnit záležitosti, které s tím souvisejí, a to s využitím účetnictví založeného na předpokladu nepřetržitého trvání účetní jednotky.

23. Osoby pověřené správou odpovídají za dohled nad procesem účetního výkaznictví subjektu.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky a uskutečněných operací

24. Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka společného podniku neobsahuje významné (materiální) nesprávnosti a že uskutečněné operace jsou legální a správné, a na základě našeho auditu předložit Evropskému parlamentu a Radě nebo dalším orgánům příslušným k udělení absolutoria prohlášení o věrohodnosti týkající se spolehlivosti účetní závěrky a legality a správnosti operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá. Přiměřená jistota představuje vysokou míru jistoty, avšak není zárukou toho, že audit odhalí všechny případy významné (materiální) nesprávnosti nebo nesouladu, které se vyskytly. Může k nim dojít v důsledku podvodu nebo chyby a za významné (materiální) se považují tehdy, pokud lze rozumně soudit, že by jednotlivě nebo v úhrnu ovlivnily ekonomická rozhodnutí uživatelů přijatá na základě této účetní závěrky.

25. Audit zahrnuje provedení auditorských postupů, jejichž cílem je získat důkazní informace o částkách a údajích zveřejněných v účetní závěrce a o legalitě a správnosti operací, na nichž se tato účetní závěrka zakládá. Výběr postupů závisí na úsudku auditora, včetně vyhodnocení rizika významných (materiálních) nesprávností v účetní závěrce a rizika, že uskutečněné operace nejsou ve významné (materiální) míře, ať z důvodu podvodu nebo chyby, v souladu s požadavky právního rámce Evropské unie. Při vyhodnocování těchto rizik se zkoumají vnitřní kontroly, které se vztahují k sestavení a věrné prezentaci účetní závěrky a legalitě a správnosti uskutečněných operací, s cílem

navrhnout auditorské postupy, které jsou za daných okolností vhodné, ale nikoliv pro účely vyjádření výroku o účinnosti vnitřních kontrol. Při auditu se rovněž hodnotí vhodnost uplatňovaných účetních zásad, přiměřenost účetních odhadů provedených vedením a také celková prezentace účetní závěrky.

26. Pokud jde o příjmy, kontrolujeme dotaci získanou od Komise a dalších zainteresovaných stran a posuzujeme postupy společného podniku pro výběr poplatků a jiných příjmů.

27. Pokud jde o výdaje, kontrolujeme platební operace v okamžiku, kdy vznikly, byly zaznamenány a přijaty. Tato kontrola se vztahuje na všechny kategorie plateb (včetně plateb za pořízení majetku) kromě záloh v okamžiku, kdy jsou provedeny. Zálohové platby se kontrolují, když příjemce prostředků doloží jejich řádné využití a společný podnik tyto doklady schválí zúčtováním zálohové platby, a to v témže roce nebo později.

28. V souladu s čl. 208 odst. 4 finančního nařízení EU jsme při vypracovávání této zprávy a přípravě výroku vzali v úvahu auditní činnost nezávislého externího auditora provedenou v souvislosti s účetní závěrkou společného podniku¹⁸.

29. Následující připomínky uvedený výrok Účetního dvora nezpochybňují.

ROZPOČTOVÉ A FINANČNÍ ŘÍZENÍ

Plnění rozpočtu na rok 2017

30. Konečný disponibilní rozpočet na rok 2017 obsahoval prostředky na závazky ve výši 589 milionů EUR a prostředky na platby ve výši 865 milionů EUR. Míra čerpání činila 99,9 % u prostředků na závazky a 96,3 % u prostředků na platby.

31. Kvůli závažným nedostatkům byl objem prostředků na platby potřebný v roce 2017 výrazně vyšší, než s jakým se počítalo v původním rozpočtu na rok 2017. Zatímco původní operační prostředky na platby schválené správní radou v únoru 2017 činily 548,6 milionu EUR, konečné prostředky na platby, které byly potřeba v roce 2017, činily 832,6 milionu EUR,

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 (Úř. věst. L 298, 26.10.2012, s. 1).

což představuje nárůst ve výši 51,8 %. Společný podnik dále odhadl, že mu chybí prostředky na platby v přibližné výši 150 milionů EUR, což může mít dopad na rozpočet na rok 2018.

VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM

32. Společný podnik F4E neprováděl soustavnou následnou kontrolu prohlášení o vyhýbání se střetu zájmů u vyššího managementu¹⁹.

33. Ve vnitřních kontrolách a monitorovacích postupech²⁰ týkající se najímání klíčových zaměstnanců na manažerské pozice.

34. Tribunál Evropského soudního dvora navíc v roce 2018 z důvodu nesprávností v přijímacích řízeních zrušil dvě jiná rozhodnutí společného podniku F4E o přijetí do zaměstnaneckého poměru²¹. Společný podnik se proti tomuto rozhodnutí odvolal v dubnu 2018.

35. Významné nedostatky ve strategiích interní komunikace²² neumožňovaly distribuovat náležité informace o odhadovaných nákladech na fázi vyřazování z provozu v rámci organizace. Společný podnik proto v účetní závěrce v minulých letech neúčtoval v souvislosti s tímto závazkem žádnou rezervu²³.

¹⁹ Norma řízení 3 (Etické a organizační hodnoty).

²⁰ Norma řízení 3 (Etické a organizační hodnoty) a norma řízení 4 (Lidské zdroje).

²¹ Rozhodnutí Tribunálu Evropského soudního dvora ze dne 25. ledna 2018 ve věci T-561/16: výběrové řízení F4E/CA/ST/FGIV/2015/001.

²² Norma řízení 15 (Informace a komunikace).

²³ Výše rezervy k 31. prosinci 2017 byla odhadnuta na 85,2 milionu EUR.

Tuto zprávu přijal senát IV, jemuž předsedá Neven MATES, člen Účetního dvora,
v Lucemburku na svém zasedání dne 2. října 2018.

Za Účetní dvůr

předseda

Klaus-Heiner LEHNE

Kontrola opatření přijatých v návaznosti na připomínky z předcházejících let

Rok	Připomínka Účetního dvora	Stav nápravného opatření (dokončeno / probíhá / zatím neprovedeno / není relevantní)
	<u>PŘIPOMÍNKY K ROZPOČTOVÉMU A FINANČNÍMU ŘÍZENÍ</u>	
	<i>Předložení účetní závěrky</i>	
2015	V příloze k účetní závěrce tabulka a údaje v rámci položky 4.3.1.1. „Ujednání o zadávání zakázek ITER (ITER IO)“ odrážejí uzavřená ujednání (sloupec 3) a ujednání, která byla prozatím financována (sloupec 4). V tabulce však nejsou informace o tom, jak probíhající práce skutečně pokročily. V roční účetní závěrce za rok 2015 doplnil společný podnik tyto informace o odhad probíhajících prací vycházející z celkové hodnoty výdajů na smlouvy související s dohodami o zakázkách a o graf zobrazující plnění milníků u každého ujednání o zadávání zakázek podepsaného s organizací ITER. Přestože v účetní závěrce za rok 2015 je uveden odhad, je třeba předložit přesnější informace o stavu a hodnotě činností, které společný podnik dosud provedl.	Probíhá
	<u>PŘIPOMÍNKY KE KLÍČOVÝM KONTROLÁM SYSTÉMŮ SPOLEČNÉHO PODNIKU PRO DOHLED A KONTROLU</u>	
2015	F4E dále vyvíjí ústřední a jednotný systém pro integraci všech operačních, finančních a rozpočtových údajů, který umožní pravidelně sledovat a kontrolovat odhady, náklady a odchylky. Na zasedání 8.–9. června 2015 správní rada schválila návrh ředitele realizovat do dvou let systém plánování podnikových zdrojů.	Dokončeno

Rok	Připomínka Účetního dvora	Stav nápravného opatření (dokončeno / probíhá / zatím neprovedeno / není relevantní)
2015	Probíhají diskuse s organizací ITER o systému, který by poskytoval informace o hodnotě rozsahu realizace činností (řízení získané hodnoty), s cílem zlepšit přidělování bodových milníků během trvání ujednání o zadávání zakázek.	Probíhá
	<i>Operační zakázky a granty</i>	
2015	<p>Celkem 45 % ze 84 operačních zadávacích řízení vypsanych v roce 2015 připadalo na jednacích řízení (58 % v roce 2014). Ačkoli společný podnik v roce 2015 snížil míru jednacích řízení, soutěžní charakter operačních zadávacích řízení je stále třeba zvýšit. U grantů bylo v průměru předloženo pouze 1,4 nabídky na každou výzvu.</p> <p>Výsledek přezkumu: celkem 47 % ze 47 operačních zadávacích řízení vypsanych v roce 2017 připadalo na jednacích řízení (2016: 45 %). Ačkoli společný podnik v roce 2015 podnikl kroky snižující míru jednacích řízení, soutěžní charakter operačních zadávacích řízení je stále třeba zvýšit. U grantů byla v průměru předložena pouze 1 nabídka na každou výzvu.</p>	Probíhá
	<u>OSTATNÍ ZÁLEŽITOSTI</u>	
	<i>Právní rámec</i>	
2015	Dne 2. prosince 2015 správní rada společného podniku změnila jeho finanční nařízení a prováděcí předpisy, aby je tak sladila s novým finančním rámcem EU. V únoru 2016 Evropská komise vydala kladné stanovisko ke změnám, které společný podnik provedl ve svých finančních předpisech, ale vyzvala společný podnik, aby zvážil další rozpracování některých ustanovení ve svých prováděcích pravidlech, která se týkají konkrétních výjimek	Dokončeno

Rok	Připomínka Účetního dvora	Stav nápravného opatření (dokončeno / probíhá / zatím neprovedeno / není relevantní)
	z finančního nařízení EU a z rámcového finančního nařízení pro subjekty uvedené v článku 208.	
	<i>Práva duševního vlastnictví a odpovědná politika</i>	
2015	Rozhodnutí o provádění odpovědné politiky v oblasti energie z jaderné syntézy a politiky v oblasti práva duševního vlastnictví a šíření informací bylo přijato správní radou dne 27. června 2013. Společný podnik vypracoval dokument o strategii veřejných zakázek pro každé zadávací řízení. Byl vypracován kontrolní seznam, jehož pomocí se monitoruje provádění strategie veřejných zakázek, pokud jde o vlastnictví nových znalostí u každého zadávacího řízení.	Dokončeno
	Posouzení dopadu provádění těchto politik právě probíhá.	Probíhá
	<u>VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM</u>	
	Strategie boje proti podvodům	
2016	V červnu 2015 přijala správní rada společného podniku F4E strategii proti podvodům a příslušný akční plán. Většina těchto opatření byla realizována v roce 2016. Společný podnik však neustavil konkrétní nástroj, který by mu usnadnil monitorování opatření týkajících se zadávání veřejných zakázek, zejména těch, které souvisejí s těmito fázemi řízení: posuzováním rizika a hodnocením, vyjednáváním a udělováním zakázek.	Probíhá

ODPOVĚĚ SPOLEČNÉHO PODNIKU

31. Společný podnik F4E s tímto zjištěním souhlasí. Je třeba poznamenat, že díky podpoře Euratomu, který poskytl dodatečný rozpočet, neměl nedostatečný objem prostředků na platby v roce 2017 žádný vliv na plnění závazků společného podniku F4E vůči dodavatelům.

Interně byl systém odhadování plateb zcela přepracován a začleněn do nového nástroje pro finanční řízení, ECOSYS, a rovněž byla posílena interakce mezi projektovými týmy a oddělením pro zadávání zakázek, které spravuje smlouvy.

Vzhledem k pokročilé přípravě prognóz společný podnik F4E potvrzuje, že rozpočet na rok 2018 je rovněž postižen nedostatečným objemem prostředků na platby ve výši přibližně 150 milionů EUR. V souhrnném rozpočtu EU na rok 2018 existuje žádost o převod s cílem zvýšit příspěvek Euratomu pro F4E, který by tyto dodatečné potřeby pokryl.

Požadavek na návrh rozpočtu na rok 2019 a prognózy pro následující rozpočty již byly přehodnoceny na základě pokročilé prognostické metodiky a s použitím nového nástroje pro plánování a podávání zpráv ECOSYS.

32. Společný podnik F4E zlepší své stávající interní postupy tak, aby zahrnovaly následnou kontrolu prohlášení o vyhýbání se střetu zájmů u vyššího managementu. V rámci tohoto zlepšení budou aktualizace obecných prohlášení o vyloučení střetu zájmů (GDol) nebo veškerých jiných prohlášení o střetu zájmů formálně přezkoumány příslušnými posuzovateli, včetně předsedy správní rady v případě ředitele společného podniku F4E.

33. Společný podnik F4E pracuje na zdokonalení procesu výběru a výběrových řízení v rámci projektu zlepšení, který v současnosti realizuje. V této souvislosti společný podnik F4E posílí své procedurální aspekty, aby zohlednil připomínky Účetního dvora a zlepšil vnitřní kontrolu a kvalitu náborového procesu.

34. Co se týče rozhodnutí soudu z roku 2018 o zrušení jednoho přijímacího ve společném podniku F4E, společný podnik F4E by rád upřesnil, že i když toto rozhodnutí musel respektovat, podal proti němu také odvolání. Je třeba poznamenat, že tento případ byl také předmětem řízení u evropského veřejného ochránce práv, který určil, že stížnost nebyla opodstatněná a rozhodl ve prospěch společného podniku F4E.

35. Po dohodě s Účetním dvorem společný podnik F4E zúčtoval rezervu na náklady na fázi vyřazování z provozu v účetní závěrce za rok 2017.

Pokud jde o nedostatky v interní komunikaci, společný podnik F4E je bude řešit následujícími kroky:

- Interní proces společného podniku F4E „Roční účetní závěrka – zahájení / ukončení finančního roku“ bude aktualizován s cílem vyjasnit informace potřebné pro účty v souvislosti s rezervami a případnými zárukami. Zejména bude požadována každoroční aktualizace pro oddělení řízení projektu a rozpočtové oddělení týkající se stavu nákladů

na vyřazování z provozu a deaktivační fázi a jakýchkoliv dalších událostí nebo informací, které mohou mít dopad na účty.

- Vyšší management (a zejména vedoucí obchodního oddělení) předá účetnímu společného podniku F4E veškeré příslušné informace, zejména rozhodnutí MAC (řídícího poradního výboru) a rady ITER.

Kontrola opatření přijatých v návaznosti na připomínky z předcházejících let

2015 – Předložení účetní závěrky

F4E v současné době využívá bodování ITER jako svůj systém pro řízení získané hodnoty (EVM) a jedná se o jednu z metod, společně se sledováním milníků a analýzou trendů, pro sledování postupu probíhajících prací.

Na konci roku 2017 jmenovala správní rada pracovní skupinu, která má za úkol definovat pro společný podnik F4E lepší způsob podávání zpráv, včetně úkolu definovat vhodný systém EVM. Práce probíhají a předseda pracovní skupiny bude informovat o jejich postupu na schůzi správní rady v červenci 2018.

2015 – Připomínky ke klíčovým kontrolám systémů společného podniku pro dohled a kontrolu

Druhý odstavec: Aktualizace bodování v oblasti zadávání zakázek byla zahájena s organizací ITER tak, aby byla blíže hodnotě skutečné práce provedené v různých fázích projektu (tj. návrh, výroba, dodávka, instalace). U této práce se objevila určitá zpoždění a nový předpokládaný termín dokončení této akce je konec prosince 2018

2015 – Operační zakázky a granty

I přes obnovené úsilí v oblasti komunikace a šíření informací, zejména v souvislosti s integrací nového finančního nařízení, zůstaly údaje týkající se jednacích řízení v roce 2017 podobné jako v předchozích letech (celkem 47 % v roce 2017 v porovnání se 49 % v roce 2016, 45 % v roce 2015 a 58 % v roce 2014).

Nutno však poznamenat, že většina z nich se řadila k nízkorozpočtovým řízením, která nedosahují prahové hodnoty pro zveřejnění uvedené ve směrnici, a byla plně v souladu s finančními nařízeními společného podniku F4E. Tato nízkorozpočtová jednací řízení představují dlouhodobý průměr přibližně 40 % ročního počtu smluv společného podniku F4E, ale odpovídají pouze méně než 1 % ročních rozpočtových závazků.

Použití jednacích řízení v těchto případech (v rámci limitů stanovených finančními nařízeními společného podniku F4E) řeší otázku řádného finančního řízení, jelikož umožňuje společnému podniku F4E zkrátit čas potřebný na uzavření smlouvy, reagovat rychleji na potřeby projektu a efektivněji se zaměřit na využití interních zdrojů u zakázek vysoké hodnoty. Společný podnik F4E se tudíž domnívá, že nejsou zapotřebí žádná opatření k dalšímu omezení nízkorozpočtových jednacích řízení, jelikož jsou i nadále v souladu se zásadami a ustanoveními finančních nařízení.

Zbývající jednací řízení, zpravidla zakázky vyšší hodnoty, (přibližně 5 % celkového počtu řízení jako dlouhodobý průměr) vyjadřují komplexní a inovativní situaci, v níž společný podnik F4E působí. Trh technologií pro jadernou syntézu se v mnoha případech vyznačuje velmi

omezenou kapacitou v členských státech a na světě vůbec. To má často za následek nízkou úroveň konkurence, duopoly/monopoly nebo dokonce neúčast ve výzvách k účasti na výběrových řízeních.

Od roku 2012 společný podnik F4E zvýšil své úsilí v oblasti šíření informací, ale účast na operačních výzvách zůstává v průměru nižší než žádoucí. Společný podnik F4E se domnívá, že hlavní příčinou tohoto problému není nedostatečné zviditelnění, ale spíše sporadická a specifická povaha jeho nákupů. Na základě diskuse s jinými velkými kupujícími vědecké infrastruktury v Evropě společný podnik F4E dospěl k závěru, že vzhledem k povaze činností souvisejících s předmětem velkých vědeckých a technologických projektů je omezená hospodářská soutěž bohužel skutečností, kterou může jeden veřejný zadavatel ovlivnit jen minimálně. Tento závěr sdílí i jiní veřejní zadavatelé, kteří řídí podobné projekty v Evropě.

V důsledku toho společný podnik F4E v roce 2016 inicializoval fórum, které zahrnuje nejvíce podobné, hraniční high-tech projekty, jediné svého druhu v Evropě. Prostřednictvím tohoto fóra začaly různé organizace s podobnými problémy při realizaci projektů (zejména v souvislosti s nízkým zapojením a nízkou účastí průmyslu) společně pracovat na koordinovanějším a účinnějším řešení. Mezi klíčové myšlenky vzniklé na tomto fóru je snaha posílit jednotný trh rozsáhlých vědeckých projektů, aby byl stabilnější a větší, a tudíž schopný přilákat zájem většího počtu firem.

První akce fóra zaměřená na průmysl se konala v Dánsku koncem února 2018 za účasti 1 037 delegátů zastupujících 530 firem a veřejných organizací z 29 zemí. Zpětná vazba od průmyslu a účastníků z veřejného sektoru po akci byla velmi pozitivní a v červnu roku 2018 účastníci fóra (F4E, ESA, ESO, CERN, EMBL, ESRF, ESS, XFEL, ILL) jednohlasně přijali kandidatury na organizaci druhé velké akce v roce 2020 a odsouhlasili rozšíření členství ve fóru o jiné organizace evropského zájmu s podobnými rozsáhlými projekty se špičkovými technologiemi.

2015 – Práva duševního vlastnictví a průmyslová politika

Druhý odstavec: Společný podnik F4E aktivně spolupracoval s nezávislou poradenskou agenturou pro hospodářskou politiku Trinomics and Cambridge Econometrics, která vypracovala studii pro Evropskou komisi „Dopad aktivit ITER v EU“. Studie byla dokončena v dubnu 2018. Její hlavní výsledky jsou shrnuty níže.

- Pokud jde o efektivitu průmyslové politiky společného podniku F4E, výsledky z ekonometrického modelování ukazují, že výdaje na ITER vytvořily v letech 2008 až 2017 pracovní místa odpovídající přibližně 34 000 pracovních let. Pozitivní účinek bude pokračovat i v budoucnosti, až do konce výstavby projektu ITER.

Při porovnání ekonomického výnosu a vytváření pracovních míst projektu ITER s alternativním scénářem výdajů EU (s neutrálním rozdělením výdajů do všech hospodářských odvětví) se odhaduje, že ITER bude mezi léty 2008 a 2030 přinášet celkový čistý zisk členským státům EU ve výši 586 milionů EUR.

- Co se týče duševního vlastnictví a šíření informací, studie dospěla k závěru, že výše uvedené čisté přínosy mohou být výrazně zvýšeny díky zakládání spin-off podniků, díky dalším inovacím stimulovanými firmami pracujícími na projektu ITER i díky vývoji nových technologií a výrobků. I když výsledky modelování jsou orientační, naznačují, že ekonomický dopad se díky těmto účinkům zvýší o dalších 25–60 % nebo více.

Aby z těchto dodatečných dopadů bylo možné získat maximální užitek, studie doporučuje, aby činnosti v oblasti přenosu technologií byly posíleny v rámci projektu ITER. Zkušenosti CERN i ESA ukazují, že zavedení účinného systému pro přenos technologií sice vyžaduje čas, ale pro zvýšení dopadu veřejných investic je rozhodující.

Společný podnik F4E zahájil již v roce 2017 předběžné aktivity k zavedení programu přenosu technologií ve spolupráci s EUROfusion, který se inspiroval modelem ESA. Během roku 2018 je plánováno zahájení první fáze tohoto programu.

2016 – Strategie boje proti podvodům

V návaznosti na doporučení 3.5 ke strategii boje proti podvodům přijal společný podnik F4E v únoru 2018 vlastní soubor ukazatelů rizika podvodu v oblasti zadávání zakázek: červené praporky. Účelem seznamu červených praporků je definovat ukazatele specifické pro zadávání zakázek společného podniku F4E na základě charakteristik výběrových řízení, analýzy trhu a systémů zadávání zakázek s cílem zvýšit povědomí pracovníků zapojených do zadávání zakázek o klíčových bodech, které je třeba ověřit v rámci procesu zadávání zakázek.

Seznam ukazatelů byl považován za nezbytný předpoklad rozvoje nástroje IT pro boj proti podvodům, jehož cílem bylo usnadnit monitorování opatření společného podniku F4E ve vztahu k postupům při zadávání zakázek. V lednu 2018 však posouzení složitosti při vývoji nástroje, který by poskytoval všechny požadované funkce, odhalilo, že by to bylo příliš obtížné pro společný podnik F4E jako jedinou agenturu EU.

V důsledku toho byla zvážena další, jednodušší a rychlejší řešení, která stále poskytují dostatečnou úroveň jistoty, a společný podnik F4E se rozhodl navrhnout svůj vnitřní kontrolní seznam pro boj proti podvodům na základě svého seznamu ukazatelů rizika podvodu v oblasti zadávání zakázek – červených praporků. Kontrolní seznam pro boj proti podvodům byl právě přijat v květnu roku 2018 a nabývá účinnosti dnem 1. července 2018. Kontrolní seznam bude v případě potřeby vyplněn a podepsán nejméně dvakrát v životním cyklu zadávacího řízení (ve fázi zadání zakázky a uzavření smlouvy) nezávisle dvěma různými účastníky, a to jak technickým pracovníkem projektu, tak pracovníkem zodpovědným za smlouvy a zadávání zakázek, aby byla zajištěna plná transparentnost. V případě potřeby může kontrolní seznam použít kterýkoliv zaměstnanec společného podniku F4E, aby umístil červený praporek v libovolné fázi zadávání zakázky. Použití kontrolního seznamu se nyní zavádí do vnitřních procesů společného podniku F4E souběžně se všemi dalšími změnami, které se týkají projektu Zlepšení zadávání zakázek.